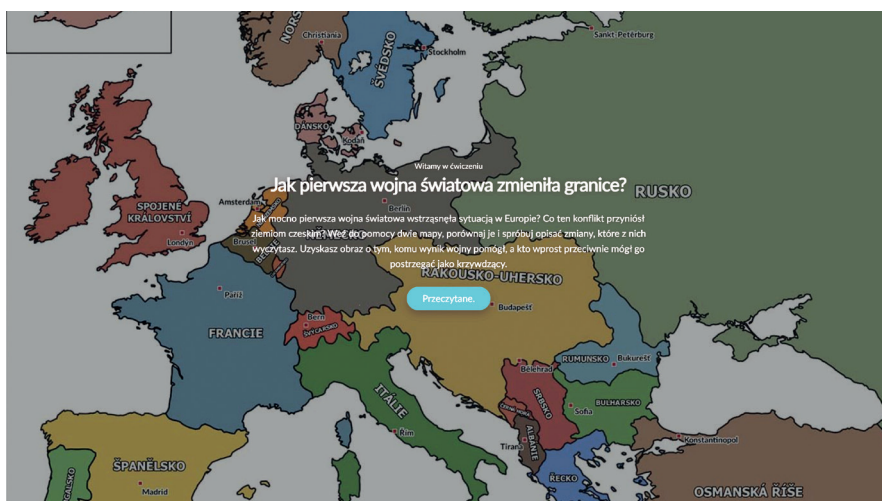

Jak pierwsza wojna światowa zmieniła granice?

CEL EDUKACYJNY

Na podstawie porównania dwu map przedstawiających Europę w latach 1914 i 1924 uczniowie charakteryzują zmiany układu politycznego, do jakiego doszło w wyniku pierwszej wojny światowej, w tym zmiany statusu ziem czeskich.

SŁOWA KLUCZOWE

konsekwencje pierwszej wojny światowej
powstanie Republiki Czesosłowackiej
przyczyny i konsekwencje, porównujemy źródła

ĆWICZENIE

ZALECANE KROKI

1. ANALIZA MAP

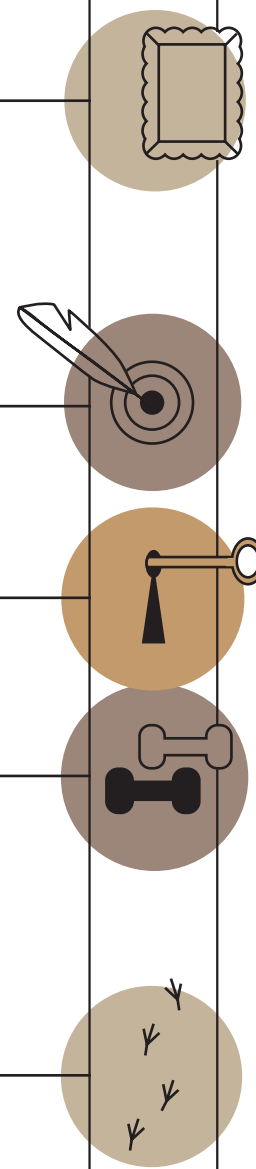
Przeglądanie map za pomocą lupy.

Uczniowie przełączając warstwy przeglądają dwie mapy polityczne Europy, które przedstawiają stan w latach 1914 i 1924.

2. ANALIZA I PORÓWNANIE MAP

Zaznaczanie państw, które powstały po pierwszej wojnie światowej (kolorem czerwonym).

Uczniowie mogą oprócz zaznaczania poszczególnych państw, uzupełniać mapę własnymi dodatkowymi komentarzami i uwagami, np. w przypadku państw, które po wojnie zmieniły tylko swoją powierzchnię lub nazwę (Niemcy, Rumunia, Turcja).

3. DOPASOWYWANIE ETYKIETEK

Dopasowanie cech z proponowanych określeń do map historycznych za pomocą przesuwania.

Europę w 1914 roku charakteryzowały duże imperia i mniej granic. Z kolei w 1924 roku w Europie przeważają małe państwa z nowymi stolicami i pojawia się więcej granic.

4. INTERPRETACJA RÓŻNIC

Uczniowie na podstawie wcześniejszej analizy i porównania map odpowiadają w polu tekstowym na pytania:

- Jak zmienił się układ państw w Europie po pierwszej wojnie światowej?
- Jak zmienił się układ Czech, Moraw i Śląska po pierwszej wojnie światowej?

Nauczyciel może za pomocą pytań uzupełniających poprowadzić dyskusję o możliwych przyczynach i konsekwencjach opisanych zmian.

KOLEJNE MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA NA LEKCJI:

Wizualne porównanie mapy politycznej Europy przed pierwszą wojną światową i po niej może posłużyć jako wstęp do bardziej szczegółowego wyjaśnienia tematu wersalskiego systemu pokojowego oraz geopolitycznych okoliczności powstania Republiki Czechosłowackiej. Nauczyciel może abstrakcyjne zmiany granic przedstawione na mapach uczniom przybliżyć i konkretyzować za pomocą ówczesnych zdjęć oraz pokazać, jakie mogły być ich konsekwencje w poszczególnych regionach Europy (podział dotychczasowej gospodarki lub pod względem komunikacyjnym powiązanych regionów, liczne mniejszości narodowe, które znalazły się poza granicami swych państw „ojczystych”, zwiększenie roli miast, które teraz stały się metropoliami). Uczniowie mogą się zastanawiać nad tematem na bardziej ogólnej płaszczyźnie przeszłości i teraźniejszości: „Jakie powody mogą prowadzić do zmiany granic państwowych”?